Nro 14.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Nayżyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 17. LISTOPADA ROKU 1797 W PIĄTEK

UNIWERSAŁ *Rządzącego Gubernią Litewską Generał-Felt-Marszałka Xięcia Repnina. Do wszystkich Litewskich Obywateli.*

Łaska naywyższa Naymiłościwszego MONARCHY naszego IMPERATORA, po tylekrotnie przez rozmaite osoby okazana dla Narodu Litewskiego, kazała sprawiedliwie oczekiwać nie tylko nayskrupulatnieyszey od onego naypoddannieyszey wierności; lecz nadto wszelkiey ile bydź może gorliwości o służbę, i poświęconą JEGO IMPERATORSKIEY Mości Osobę: przeciwnie wszakże wpośrzod tego obdarzonego Narodu; nalazły się niektóre wyrodki, co zapomniawszy na honor, obowiązki, przysięgę; prawa, a nawet i Boskie, w bezbożnym i zbrodniczym obłąkaniu targnęli się kleić spisek przeciwko Samowładney JEGO IMPERATORSKIEY Mości; od BOGA Jemu darowaney władzy; i przeciw pokoiowi własneyże swoiey Oyczyzny. Ten niecny onych postępek odkryty został zupełnie, a sami zbrodniarze, dla odebrania należnego podług prawdy ukarania dokad należy są odesłani; Litewscy zaś wierno-poddani, ażeby z ohydnym obrzydzeniem, wiedzieli którzy to są takowi krzywo przysiężni występcy; narusza- iący wszelkie prawidła uczciwości i obowiązków; na publiczne więc onych pohanbienie, kładną się tu onych niegodne imiona;

1. Aureliian Dombrowski, Starszy Trinitarski, Klasztoru w mieście Bereszteczku; w Gubernii Wołyńskiey położonego.

2. Wacław Ziołkowski, Xiądz Zakonu Benedyktynow; i Spowiednik Klasztoru Benedyktynek Wileńskich.

3. Xiądz Faustyn Ciecierski, Przeor Dominikanow Wileńskich.

4. Sebestyan Ciecierski, Porucznik bywszych woysk Litewskch.

5. Jozef Czarnowski, Łowczy Mścisławski.

6. Michał Grabowski, Patron mieyski Wileński.

7. Stanisław Judycki Syn Generał Leytnanta bywszych woysk Polskich.

8. Stanisław Kondratowicz Profesor.

9. Franciszek Pazdzierski, zawiadowca Juryzdyki Wileńskiey, do Xcia Radziwiłła należney.

10. Ignacy Snieszko Sędzdia Ziemski Kobryński.

11. Gabryel Siestrzewitowski, Pisarz Ziemski Kobryński.

12. Tadeusz Siestrzewitowski Regent Ziemski Kobryński.

Smutno i nadto ieſt bolesno, widzieć w nich zacny ſtan Szlachecki, i naydować miedzy niemi osoby poświęcone ſłużbie Wſzechmocnego BOGA, ile dawcy wszego dobra, tyle nieubłaganego mściciela podobnych przeciwnych Jemu wyſtępkow. Lecz niegodni iuż są oni nie tylko swoiego Urodzenia i nazwiſka, ale też nawet aby ſię ludźmi mianować mogli. Ażeby wszelako w takowych okolicznościach, oddzieleni byli wierni, i przez to poważani poddani, (dla których zawsze zachowany będzie wzgląd przyzwoity,) od podobnych bez czci osob; uwiadamiaią ſię wiec wſzyscy pierwsi, dla należney ich oſtróżności, ażeby przez wzgląd na własny pożytek i wspólną ſpokoyność, ſtarał ſię każdy wſzelkiemi ſposoby, iżby pomiędzy niemi cierpiani nie byli obrzydliwi naruszyciele wszelkich świetych związkow krajowych i Towarzyſtwa ludzkiego, i jeśliby pomimo wſzelkie nadzieie, okazać ſię gdzie takowi mogli, iżby niezwłócznie o tym donoſili Rządowi, podług iſtotney treści ſwoiey przyſięgi; w przeciwnym bowiem zdarzeniu, ieśliby ſię okazało, że kto o podobnych wyrodkach i ich zbrodniczych wiedział zamyſłach, Rządu zaś o tym nieuwiadomił, taki ſprawiedliwie poczytany będzie za ich wſpólnika. czego ſię iednak nieoczekiwa po żadnym ſzacownym i wier-nopod[illegible]nym. w Wilnie d[illegible]ia 13 9bra 1797 Roku.

Xiąże Mik[illegible]ay Repnin. (MP.)

---

z Petersburga 3. Października.

Podpółkownik *Müller* otrzymał ſtopień Półkownika. Półkownik *Goremikicz* zoſtał General-Majorem, i Szefem *Susdalſkiego* regimentu muszkietyerow. General-Major Xże *Cicianow* na własną prozbę od ſłużby uwolniony. Podpółkownicy: *Von-Klugen*, *Kuris*. *Chruszczow*, *Denisow* 5, *Iłowayſkoi*. *Panteleiow*, zoſtaią Połkownikami. General-Major *Görlitz* na własną prozbę uwolniony od ſłużby z dozwoleniem noszenia munduru. Półkownicy *Eſsen* 2, *von Brinken*, podnieſieni do ſtopnia General-Majorow i Szefow, pierwſzy *Soſi ſkiego* Kiraſsyerſkiego, drugi *Smoleńſkiego* Dragonii regimentu. Podpółkownicy; *Kosens*, *Czertorułow*, zoſtaią Półkownikami General Majorowie Artilleryi, *Afroſin*, i *Wiereszczagin* na własną prozbę od ſłużby uwolnieni przy zachowaniu pensyi dawnieyszey i munduru. Podpółkownik *Ekespar* zoſtał Półkownikiem; Półkownik Xiąże *Bagration* General Majorem i Szefem Regimentu Huzarow na mieyscu General Majora *Borowſkiego*. Ataman Czarnomorſkich Kozakow *Kotlarewſki* Półkownikiem.

Taync Konsyliarz *Troszczyńſki* naſtępuiącym osobom donosi, iż prozby ich do Tronu podane zoſtały nieprzyięte; Wdowa *Mirſka* Szlachcianka w Uieździe *Dziſieńſkim*. *Topolſki* w *Braſławſkiey* Dyecezyi. Wdowa *Wereszczyńſka* w Połockim. Kapitan *Komorowſki*, Sekretarz *Antonowicz*, Aſsesor *Pawłowſki*, Wdowa Polſka Szambellanowa *Olszewſka*, Bywszy Porucznik *Lubecki*. Xiąże Michał *Lubomirſki*, *Węgrowiecki* Plenipotent, Wdowa *Kożuńſka*, Prałat *Łucki*, Porucznik *Nowomieyſki* Chorąży *Połońſki*, Bywszy Major *Plater*, Marya *Huſsarzewſka*, Porucznikowna, Jan *Bartoszewicz*, Kſiądz Katolicki *Wunibald Mejer*, *Dunaiewſki*, *Suszyńſki*, Słucki obywatel. *Ickowicz*, Polſki Rotmiſtrz *Przyszychowſki*, Szlachcic Kijowſki *Sakowicz*.

z Wiedn[illegible]a 1. Liſtopada

Chociaż niedawno zapewniali niektórzy, że przed ratifikacyą żaden artikuł traktatu zawartego w *Paſserano* wiadomy nie będzie; dziś iednak zarzucona prawie ſtolica ieſt rozmaitemi donieſieniami, z których iedne Rzekę *Adige*, drugie *Mincio*, inne naoſtatek *Oglio* naznaczaią za granicę Monarchii *Auſtryackiey*. To tylko pewna, iż *Ceſarz Jmść* własną ręką pisał do Xiążęcia *Modeńſkiego* zapewniaiąc, iż przy podpisaniu z *Francyą* ugody interes iego i familii przepomniany nie był. Armia *Węgierſkich* insurgentow z pospolitego ruszenia rozkaz odebrała roze[illegible]ść ſię do domow ſwoich. *Francuzkiey* zaś trzy diwizye nad *Isonzo* i *Taglimento* ſtoiące do tych czas, cofnęły ſię do *Lombardii*; reszta poydzie niebawiąc za pierwszemi; zkąd wnosić można, iż znaczna część *Weneckich* kraiow nam ſię doſtanie.

Genera[illegible] *Mack* w nadgrodę znakomitych uſług pod czas teraznieyszey woyny, otrzymał ſtopień Generała artilleryi. Cesarz Jmść wczora powrócił z *Laxenburg* do tuteyszey ſtolicy z całą familią. Wſzyſtkie przygotowania woienne w całey Monarchii iuż uſtały; woyſkom ciągnącym do *Włoch* lub do *Renu* rozkaz dano wſtrzymać ſie w drodze, i na dawnieysze powracać ſtanowiſka; dowod iż ſię nie trzeba lękać żadnych trudności względem ratifikacyi. Papiery bankowe *Wiedeńſkie*, zpadłszy znacznie gdy bliſkie było do woyny podobieńſtwo, trzema teraz procentami w górę poszły. Za powrotem Hrabiego de *Cobenzl* dowiedzieliśmy ſię, iż traktat podpisany zoſtał w Pałacu *Campo Formio* w równey odległości leżącym od *Udine* i *Paſseriano*.

Z *Münich* mamy donieſienie, iż w rzeczy ſamey General *Francuzki Desaix* przeieżdżaiąc przez miaſto pomienione ze *Włoch*

do *Strasburga*, upominał ſię u *Elektora Jmci Palatino Bawarſkiego* o wypłacenie 10. millionow liwrow, przyrzeczonych zeszłego roku Generałowi *Moreau* przez Stany *Bawarſkie* za umówione z niemi broni zawieszenie; chociaż *Elektor* tego nie potwierdził. Pogroził mu teraz *Desaix* rozpoczęciem woyny, ieśliby żądaniu zadość nie uczyniono. Zwraca ſię teraz ciekawość powszechna do ugody, która ma naſtąpić między *Francyą i Rzeszą Niemiecką.* Kongres naſtąpi w krótce; w *Raſtadt* czyli też w inszym mieyscu będzie zwołany, rzecz wątpliwa; to pewna, iż oprócz Pełnomocnikow ſtron woiuiących, nikt na nim nie ma ſię znaydować.

z Paryża 28 Października z Gazety Berlińſkiey.

Wiadomość o podpiſanym w *Udine* pokoju z *Cesarzem* ogłoszona zoſtała kilkoſetnym z armat ſtrzelaniem. Radość obywatelow powszechna; miaſto wieczorem illuminowane. W gazetach czytamy naſtępuiącą treść traktatu, z tym dodatkiem, iż autentyczności warunkow zaręczyć nie można.

Traktat pokoju zawarty między Rzpltą Francuzką i Cesarzem Jmścią, Krolem *Węgierſkim* i *Czeſkim*

Chcąc ugruntować pokoy trwały, którego zaſady położone były w *Leoben* 18 Kwietnia, *Cesarz Jmść* wyznaczył Pełnomocnikow: Margrabię *de Gallo* Ambaſſadora *Neapolitańſkiego*, Hrabię *de Cobenzl*, Generała *Meerfeld* i Barona *Degelmann*; Rzplta zaś *Francuzka* Generała *Buonaparte* kommenderującego *en Chef* armią we *Włoszech*; wyż rzeczeni Miniſtrowie zgodzili ſię, po zamianie liſtow wierzytelnych, na warunki naſtępujące:

1. Będzie pokoy nienaruſzony między Cesarzem Jmścią i Rzpltą *Francuzką*: żadne z kontraktuiących Mocarſtw nieprzyjaciołom drugiego poſiłkow dawać nie może.

2. Wraz po zamianie ratifikacyi teraźnieyszego traktatu, zdjęty będzie ſekweſtr włożony na majątek obywatelow obuſtronnych z przyczyny woyny teraz ukończoney; dochody z nich wybrane procenta od summ ſkarbowi pożyczonych zaległe, powrócone będą.

3. Cesarz Jmść ſwoim i naſtępcow imieniem odſtępuje Rzpltey *Francuzkiey* praw ſwoich do *Niderlandu* przedtym *Auſtryackiego*, nic zgoła nie wyłączając.

4. Długi przed woyną hypotekowane na prowincyach *Belgickich*, Rzplta *Francuzka* obowiązuje ſię zapłacić. Przed zamianą ratifikacyi Miniſtrowie *Cesarscy Francuzkim* oddadzą regeſtr onych dokładny.

5. Zezwala *Cesarz Jmść* ażeby Rzplta *Francuzka* zoſtała w dzierżawie wieczney wysp przedtym *Weneckich*: *Corfou, Zante, Cephalonia, S. Maure, Cerigo* i innych, jakoteż *Butrinto, Larta, Vonizza*, i wſzyſtkich osad *Weneckich* w *Albanii* niżey odnogi *Lodrino* leżących.

6. Rzplta *Francuzka* zezwala, ażeby Cesarz Jmść [illegible] dzierżał *Iſtryą*, *Dalmacyą*, [illegible] uyście *Cattaro*, miaſto [illegible] i Prowincye lądowe [illegible] kraiu dziedziczne[illegible]mi, odnogą [illegible] i linią, i ona początek biorąc w [illegible], ciągnąć ſię będzie do *Gardola*; z tamtąd przechodzie jezioro *Garda* do *Lacise*, z tąd do [illegible]; tę zaś linią Officyerowie od Inżynierow wyznaczą z obu ſtron przed zamianą ratifikacyi. Od *Sang[illegible]* linia graniczna pójdzie przez *Adygę*: daley lewym brzegiem tey rzeki aż do uyścia *Kanału Białego*, potym do *Porto Legnago* na brzegu prawym, około którego leżący kray na 3 tyſiące sążni od murow własnością będzie *Cesarza Jmści*. Naſtępnie pójdzie linia lewym brzegiem *Kanału Białego*, rzeki *Tartaro*, i *Kanału Poliſſena* do uyścia onego w rzekę *Po*; z tąd do [illegible] odnogi, trzymając ſię zawſze brzegu tey rzeki lewego.

7. Cesarz Jmść odſtępuje *Rzpltey Cisalpińſkiey* wſzyſtkich krajow, które miał we *Włoszech* przed woyną.

8. Cesarz Jmść uznaje *Rzpltą Cisalpińſką* za narod wolny i niepodległy. Ta zaś Rzplta ſkładać ſię będzie z *Lombardyi Auſtryackiey*, *Bergamo*, *Brescia*, *Cremy*, Xięſtwa *Mantuańſkiego*, *Peschiera*, krajow *Weneckich* artikułem 6 nie objętych, *Modeny*, *Maſſa-Carrara*, *Bononii*, *Ferrary*, *Romanii*.

9. We wſzyſtkich krajach uſtąpionych oprócz zdjęcia sekweſtru, pozwala ſię mieſzkańcom czas trzyletni do wyprzedania majątkow, jeśliby do innego kraju przenieść ſię chcieli.

10. Długi na tychże krajach na wzajem uſtąpionych hypotekowane, ten narod opłaci, do którego kray należeć będzie.

11. Żegluga na rzekach i kanałach granicznych we *Włoszech* zupełnie wolną i wſpólną będzie, tak iżby żadna ſtrona, ani ceł uſtanawiać, ani ſtatkow zbroynych utrzymywać mocną nie była.

12. Przedaż rozmaitego rodzaju majątkow w *kraju Weneckim* dokonana na utrzymanie armii *Francuzkiey*, aż do podpisania traktatu, ważna jeſt i nieodzowna.

13. *Archiva* i plany militarne twierdz rozmaitych wiernie obu ſtron wrócone będą komu ſię należy.

14. Mocarſtwa kontraktuiące przyrzekają sobie nawzajem wſzyſtko czynić co by tylko mogło posłużyć do utrzymania w ich kraju wnętrzney spokoyności.

15. Niezwłocznie będzie zawarty traktat handlowy między *Cesarzem Jmścią* i

Rzpltą Francuzką, na zasadach takich, któreby zysk równy obu narodom zapewniały. Nim to nastąpi wszystko się utrzymuje na tym stopniu jak przed woyną.

16. Żaden obywatel w Prowincyach *Austryakom* lub *Francuzom* odstąpionych, za opinie polityczne, postępki ciwilne, militarne, lub handlowe, cierpieć nie będzie. wszystko słowem idzie w zapomnienie, co się stało w czasie woyny.

17. *Cesarz Jmść* zachowując neutralność nayściśleyszą, nie dozwoli żadnemu z Mocarstw wojujących wprowadzać do portow swoich razem więcey nad 6 uzbrojonych okrętow.

18. *Cesarz Jmść* nadgradzając *X.iu Modeńskiemu* i następcom jego stratę krajow dziedzicznych we *Włoszech*, obowiązuje się ustąpić onemu *Brisgaw* czyli *Szwabią Austryacką*.

19. Majątek *Arcy Xcia Karola i Arcy Xiężny Krystyny* leżący w *Niderlandzie*, powrócony im będzie, pod warunkiem, iż każą go wyprzedać w ciągu trzech lat następujących. Toż samo uczyni *Arcy Xże Ferdinand w Rzpltey Cisalpińskiey*.

20. W *Rastadt* odprawi się kongres, jedynie złożony z Pełnomocnikow *Rzeszy Niemieckiey i Rzpltey Francuzkiey* dla przywrócenia pokoju, co nastąpi za dni 30 po ratifikacyi.

21. Brańce wojenni wymienieni, zakładnicy oddani będą.

22. Kontribucye ustaną w dzień zamiany ratifikacyi.

23. *Cesarz Jmść i Rzplta Francuzka* dawnieyszy ceremoniał zachowają, jak był przed woyna. względem pierwszeństwa Rzplta *Cisalpińska Weneckiey* mieysce i stopień mieć będzie.

24. Do tego traktatu należy *Rzplta Batawow*.

25. Ratifikacyą onego nastąpi w dniach naywięcey 30.

Podpisano w *Campo Formio* pod *Udine* 17 Października r. 1797.

Buonaparte.
Gallo.
Cobenzl.
Meerfeld.
Degelmann.

Direktoryat wykonawczy stanowi i podpisuje ten traktat pokoju z Cesarzem Jmścią zawarty imieniem *Rzpltey Francuzkiey* przez obywatela *Buonaparte Generała en Chef armii Włoskiey*: według danych onemu instrukcyi. d. 5. Brumaire r. 6. Rzpltey.

Lareveillere.

Tegoż dnia postanowił Direktoryat: 1. Bez żadney zwłoki będzie zgromadzona nad brzegami *Oceanu* armia, która *Angielską* ma się nazywać. 2. Obywatel Generał *Buonaparte* będzie oney nawyższym Kommendantem. Nim zaś ze *Włoch* powróci, Generał Diwizyi *Desaix* dowodzić pow hien, i na ten koniec uda się co rychley do *Rennes*. 3. Ministrowi wojennemu zlecono jest wykonanie tego rozkazu.

Lareveillere.

Tedoż dnia ieszcze: Direktoryat zważając, iż Królowa *Portugalska* zamiast ratifikowania pokoju zawartego niedawno w *Paryżu* po upłynieniu pozwolonych na ten koniec dni 60 oddała twierdze swoje i porty znaczniey sze woyskom *Angielskim*; stanowi: Traktat miedzy *Francyą i Portugallią* podpisany lecz przez Królowe nie ratifikowany, za nie byłv ogłasza się; Minister zaś interessow zagranicznych doniesie Kawalerowi *d'Aranjo Dazevedo* Posłowi *Portugalskiemu*, ażeby z granic *Francuzkich* wraz ustąpił.

Lareveillere.

Direktoryat na piśmie doniosł Radom narodowym o podpisaniu z *Cesarzem* traktatu, którego kopią przysłał prosząc o roztrząśnienie i ratifikacyą. Powstały zatym radośne w Izbach okrzyki; pośrzod których *Jean de Brie*: „Zgromadzenie, rzekł, Prawodawcze
„ pilnie rozważać będzie sprawiedliwość,
„ przyzwoitość, i gruntowność tego traktatu;
„ my zaś Reprezentanci, których potwarcy
„ nie raz nazywali sprawcami klęsk oyczy-
„ stych, my którym zuchwale przypisywali
„ chęć przedłużenia woyny, winszuymy dziś
„ sobie, zesmy pokoy upragniony, źrzódło
„ narodowey szczęśliwości; przecie znaleźli.
„ Dziś wspierać ubogich, dziś sprawiedliwość
„ domierzać wierzycielom krajowym zaczniemy.
„ my. Wnoszę więc, ażeby co 5 lat w potomne
„ czasy dzień ten święcili uroczyście, który
„ przelaniu krwie ludzkiey koniec położył.
„ *Grecy* mieli swoje *Olimpiady*. &c."

Wniesiono jeszcze, ażeby dla Generała *en Chef Buonaparte* i towarzyszow chwały jego napisać uroczysty wyrok; iż się dobrze zasłużyli Oyczyźnie i ludzkiemu narodowi. Odłożono wszystko do dalszego czasu; czytano zaś traktat. i głośnym okrzykiem: *niech żyje Rzplta* posiedzenie zakończono. Pod czas następującego czytano rapport, jakim sposobem spisek *Rojalistow* na wyspie *Corsyce* odkryto i zniszczono; do czego naywięcey się przyłożyli urzędnicy Powiatu *Liamone*, którym zasłużonych nieoszczędzano pochwał.

Gdy jednak niektórzy z Reprezentantow zapytać się chcieli, dla czego *Corsica* ma załogę ledwie 1500 ludzi wynoszącą? żadney odpowiedzi nie dano; gdyż ten interes do Direktorow należy; dowod w jakim dziś poszanowaniu i względzie ich prerogatywa.

NRO 14.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 17. LISTOPADA ROKU 1797. W PIĄTEK.

Dokończenie z Paryża.

Lifty ze *Włoch* przychodzące jednoftaynie donoszą, iż *Genueńczykowie* chcą bydź przyłączonemi do *Rzpltey Francuzkiey*; żadney o nich wzmianki nie uczynił traktat określając granice *Cisalpińskie*, to pewna iż ftatecznie *Ligurya* dotąd odrzucała naleganie nowych Republikantow względem łaczenia fię z niemi w jedno cisło. General *Beurnoville* odebrał rozkaz powrócić do *Paryża*. *Lacroix* Poseł do *Batawow* wyznaczony, ma fię ftarać, ażeby Zgromadzenie ich narodowe nie mieszkając utworzyło konftitucyą nie tak chęci, jako raczey potrzebom obywatelow dogodną, któraby rozróżnione umyfły fkojarzyła. Jego będzie obowiązkiem nakłonić *Batawow* do uzbrojenia na wiosnę naftepującą flotty nowey, na mieyscu tey którą niedawno *Dunnan* zabrał i rozgromił. *Buonaparte* doniosł Direktorom, iż z pieniędzy które mu od potrzeb woyfkowych zbywają, utrzymywać będzie flottę od 12 okrętow liniowych i fregat 15. które już ma uzbrojone pod kommendą Admirała *Brueys*. Mówić nie przeftają, iż wojenny Minifter *Scherer* wkrótce urząd złoży: naftępcą jego bydź ma General *Ernouf*, Szef przedtym General Sztabu *Sambry i Mozy*. General *Berkier* przybył z *Udine*.

z Wenecyi 20 Października z Gazety Frankfortskiey.

Wczora dwóch kuryerow odebrała municypalność tymczasowa od Miniftrow swoich z *Udine*, *Dandolo i Bataglia*. W liftach ich wyczytaliśmy naypomyślnieyfzą wiadomość, iż po długiey nad inne konferencyi pokoy d. 17 zoftał podpifany, a Szef General Sztabu *Berthier* z traktatem odjechał do *Paryża*. O warunkach tyle wiadomo, iż są zyfkowne *Cesarzowi*. Tym sprawiedliwfzą jeft ciekawość nasza, im bardziey przekonani jefteśmy; że los kraju *Weneckiego* teraz bydź mufi nieodzownie zadecydowany. Za dni kilka fpodziewamy fię wkroczenia do miafta liczney diwizyi woyfk *Francuzkich*: mają tu obchodzić pamiątkę pogrzebową Generała *Hoche*. Wyznają Republikanie, iż nigdy żadnemu wodzowi honorow większych po śmierci nie czyniono. Municypalność odwołała do *Wenecyi* Ob. *Bataglia* przez oszczędność: oświadczył *Buonaparte*, iż Municypalność nie jeft mocna to uczynić, i zatrzymał u fiebie Miniftra.

Całe miafto trwogą napełnione było z okoliczności odkrytego niedawno fpifku, dziś fię pokazuie, iż rzecz cała zmysloną była złośliwie na roziątrzenie umysłow, i zafzczepienie większey niżeli iuż ieft w domu niezgody. *Certato* w czafie rewolucyi z więzienia wypufzczony, oftrzegł niektórych obywatelow potaiemnie, iż ieft w porozumieniu z Dworem *Wiedeńskim*. Na dowod ukazuiąc zmyślone pisma, uwiodł kilku Officyerow *Słowieńskich*; fpisek odkryto; a General *Balland* użył śrzodkow oftatecznych; domagał fię nawet, ażeby municipalność rządzić przeftała; zachowała ona iednak władzę, daiąc 60. osob z grona fwoiego w zakład wierności; tych do *S. Giorgio* zaprowadzono.

Buonaparte lepiey o wfzyftkim uwiadomiony, zganił pospiech wodzowi, odwołał go, i Kommendantem *Weneckim* naznaczył Generała *Serrurier*. Wfzyftkich aresztantow na wolność wypuszczono, wyiowszy onego *Certato* i *Słowakow* przezeń oszukanych. Wyznał złoczyńca, iż nie miał żadnych z *Wiednia* inftrukcyi; lecz fię fpodziewał wielkiey nadgrody, gdyby rzecz przywiodł do fkutku. *Buonaparte* oświadczyć kazał nieukontentowanie fwoie Municipalnym *Giuliani*, *Sordina*, *Benini*, *Vidinaro*, *Ferro i Dandalo*, którzy w opiniach fwoich zawsze okazywali fię nadto fkłonnemi do układow *Jakobinskich*.

z Madritu 2 Października z Gazety Frankfortskiey

Opóźniona ratyfikacya traktatu między *Portugallią i Francyą* zawartego, zaftanawia tuteyfzych politykow. Powfzechne jeft rozumienie, iż Gabinet *Londyński* pogróżkami czyli też obietnicami fwojemi tego dokazał, że *Królowa Jmć* obiera narazić narod cały na pewną zgubę, niżeli odftąpić przymierza z *W. Britannią*, którey pofiłkom *Dom Bragancki* winien jeft koronę. Jeszcze jednak mają niektórzy nadzieję, iż do woyny nie przyidzie. Ale jakim fposobem zniewolić *Anglikow*, iżeby z zajętych twierdz i portu *Lisbońskiego* dziś uftąpili dobrowolnie? z portu zwłaszcza którego dzierżenie, tyle im zyfkow przynosi na woynie teraźnieyfzey.

z Genui 14 Października z Gazety Frankfortskiey.

Nowa *Ligurow* koftitucya zupełnie jeft

ukończona; rząd tymczasowy już roztrząsał dzieło wielkie na dwóch pofiedzeniach. W niektórych artikułach uczyniono odmianę. Drugi przyznaje ludowi samowładność, trzecim religia Katolicka, jaką Przodkowie nafi uznawali, ogłofzona jeft panującą. Zgromadzenie Prawodawcze dzielić fię będzie na dwie izby; do jedney z nich 80, do drugiey 40 osob wchodzić powinno. Rada woyfkowa na śmierć fkazała tych nawet, którzy będąc dowodzcami oftatnich roztuchow, ufzli za granice. *Francuzom* nie mającym zaświadczenia od Miniftra *Faypoult* uftąpić z kraju kazano Sporządzono regeftr Szlachty, która ma zwrócić Rzeczyplitey 4 milliony liwrow Generałowi *Buonaparte* zapłaconych. Liczba osob wynosi 116. *Doria* wyliczy 140 tyś. liwr. *Balby* 80. i tak daley. Wiele osob z więzienia wypuſzczono.

z Roveredo 23. Października z Gazety Berlinſkiey.

Na początku teraźnieyszego miefiąca *Haller* Kommifsarz *Francuzki* generalny Adminiftrator dochodow i kontribucyi *Włofkich* ziachawszy do *Mantui* przedał *Rzeplitey Cisalpińkiey* wfzyftkie dobra Koronne w tym Xięftwie leżące za 3. liwrow millіony. Po zawartym pokoiu rozszedł fię Kongres w *Udine*. Cesarscy Pełnomocniey udali fię do *Wiednia*; *Buonaparte do Medіolanu*. Woyfka *Francuzkie* zmierzaią ku *Wenecyi*. *Cisalpinſkie* do *Ferrary*.

z Colonii 29. Października z Gazety Berlinſkiey.

General *en Chef Augereau* dziś przybył pod mury nasze; na polu potkał go General *Macdonald* (którego *S. Juſt* złożył z urzędu, iż nazwiſko miał nie Republikantſkie) na czele całey woyfka diwizyi; z Inspektorem Kawaleryi *Huodeville* i Kommenderuiącym w kraiach podbitych *Trigny*. Skoro z armat o przyieździe Wodza znak dano, uderzyliśmy we wfzyftkie dzwony, i mieyfkie kompanie z chorągwiami paradować zaczeły. *Macdonald* ktory woyfka fwoie w nayleprzey karności i porządku zwykł utrzymywać, kazał im rozmaite czynić manewra; z tych ukontentowany *Augereau*, odprawił wiazd do miafta wfpaniały pośrzod wielkiego tłumu Generałow i wyższych Officyerow.

z Strasburga 26. Października z Gazety Berlinſkiey.

Generałowie *Lefevre i Cheria* odiachali z Generałem *en Chef Augereau* do *Creutznach*. *Desaix* teraz Kommenderuiący ſkrzydłem prawym armii *Niemieckiey*, zwiedza oney ftanowiſka na brzegu prawym *Renu*. Główna iego kwatera w *Offenburgu*.. Zawczora General *Montaigu*, który r. 1795. nie pokonany przez Generała *Pichegru* poddał *Manheim* Feldmarszalkowi *Wurmser*, ofkarżony, i aresztowany, po dwuletnim bliſko oczekiwaniu ufłyszał wyrok dla fiebie pomyślny fądu woyſkowego, który uznał niewinność iego. Według liftow z *Berne* odebranych, *P. Wickham* zoftał przywołany do *Londinu* od Rządu *Angielſkiego*, i iuż miał audiencyą pożegnania. Z tąd fię pokazuie, iż Dwor *Londinſki* był oftrzeżony o niepospolitey pretensyi Direktoryatu, i uprzedził decyzyą *Szwaycarſkich Cantonow*, która iedney lub drugiey ftronie bydź mogła nie dogodną. Cóżkolwiek ieft, *Szwaycarowie* fzczęśliwie ten interes zkończyli. *Senat Berneńſki* dwóch Posłow do *Paryża* wyſłał, chcąc dać Direktoryatowi dowod fzacunku fwoiego. Kilka osob znacznieyszych, które z *P. Winckham* w ściſłym związku były, z urzędow złożono. Wyſłani Posłowie zlecenie maią traktować z Miniftrem interesow zagranicznych o zabespieczenie granic, mieszkanie Emigrantow w *Szwaycarach*, i Posła w *Berne Angielſkiego*.

Od brzegow Renu 30. Października z Gazety Frankfortſkiey.

Z *Worms* donoszą iż General *Augereau* zabronił wfzelkich krokow dążących do *Cisrenanizacyi*. Inni twierdzą; że Direktoryat znikczemnił wfzyftkie czynności Kommifsyi w *Bonn* zafiadaiącey.

z Bruxelli 22 Października z Gazety Courier du Bas-Rhin

Kardinał *Frankenberg* Arcy Biſkup *Mechlinſki*, ſławny w rewolucyach za panowania *Józefa* 2 zoftał aresztowany; przyprowadzono go z *Mechlinu* do więzienia tuteyfzego w nocy zawczora. Przyczyną zniewagi jemu wyrządzoney jeft, nie tylko odrzucenie przyfięgi pretendowaney od Direktoryatu na nienawiść doftoyności Królewſkiey, lecz podobno bardziey oświadczenie zbyt głośne, iż nie zna na świecie żadney władzy, któraby go zniewolić mogła do tego poftępku religii i sumnienu przeciwnego, ponieważ władzę Duchowną od Boga ma nie od ludzi. Mówią iż Kardynał będzie na deportacyą ſkazany; nie daley jednak jak do krajow za *Renem* leżących. Lękaiąc fię dalfzey podróży Arcy Biſkup wezwał lekarzow, którzyby nie podeyrzane świadectwo dali rządowi, w jakim ftanie zdrowia fię znayduje; wiek jego podefzły lękać fię każe, aby nie upadł pod ciężarem prześladowania tak srogiego.

P. S. Kardynał Arcy-Biſkup wyrokiem Direktoryatu ſkazany jeft na deportacyą do krajow za *Renem Niemieckich* i dziś rano pod eſkortą Kawaleryi z tąd wyjechał. Głofzą iż wielu z przednieyszego Duchowieńſtwa tenże los potka za niewykonanie przyfięgi.